

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Retoryka i polemika		8.0.11648	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Teorii Literatury i Krytyki Artystycznej			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Filologia polska	forma	stacjonarne
		moduł	dziennikarstwo i wiedza o mediach
		specjalnościowy	
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Monika Żółkoś; dr Maciej Dajnowski; dr hab. Feliks Tomaszewski, profesor uczelni; prof. dr hab. Zbigniew Majchrowski; dr Artur Nowaczewski; dr Katarzyna Szalewska, profesor uczelni; dr Magdalena Horodecka, profesor uczelni; dr hab. Mariusz Kraska, profesor uczelni; dr Anna Filipowicz, profesor uczelni; prof. dr hab. Ewa Graczyk; dr hab. Kwiryna Ziemia, profesor uczelni; dr hab. Maciej Michalski, profesor uczelni; dr Martyna Wielewska-Baka			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		2	
Ćw. audytoryjne		30 godzin - udział w ćwiczeniach;	
Sposób realizacji zajęć		15 godzin - przygotowanie do zajęć;	
zajęcia on-line, zajęcia w sali dydaktycznej		5 godzin - przygotowanie i udział w debacie.	
Liczba godzin		Razem: 50 godzin = 2 ECTS.	
Ćw. audytoryjne: 30 godz.			
Termin realizacji przedmiotu			
2022/2023 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
- obowiązkowy - fakultatywny (do wyboru)		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Dyskusja - Praca w grupach - Rozwiązywanie zadań - Wykład konwersatoryjny - Wykład problemowy		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		- wykonanie pracy zaliczeniowej - projekt lub prezentacja - zaliczenie ustne - ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru - wykonanie pracy zaliczeniowej - wykonanie określonej pracy praktycznej	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Student otrzymuje zaliczenie z ćwiczeń na podstawie: 1. aktywnego udziału w ćwiczeniach (50%) 2. wzięcia w udziału w zaplanowanej w grupach debacie (50%). Podstawą zaliczenia mogą być wyłącznie prace oryginalne oraz samodzielne, nigdy wcześniej nieoceniwane.	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt uczenia się	czynny udział w zajęciach	praca praktyczna - udział w debacie
	Wiedza	
K_W12	+	+
	Umiejętności	
K_U08	+	+
	Kompetencje społeczne	
K_K03	+	+

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

Brak wymagań.

B. Wymagania wstępne

Podstawowe umiejętności wystawiania się w mowie i piśmie oraz logicznego myślenia.

Cele kształcenia

Celem zajęć jest wprowadzenie studenta w podstawowe zagadnienia dotyczące dyskursu publicznego i retoryki w kontekście komunikacji medialnej. Istotnym celem kursu jest też praca nad umiejętnością zabierania głosu w debacie oraz rozpoznawanie perswazji i różnych form manipulacji językowej. Najważniejszym celem zajęć jest praktykowanie sztuki przemawiania oraz wykonwanie ćwiczeń częściowych kształcących umiejętności retoryczne i polemiczne.

Treści programowe

1. retoryka w komunikacji medialnej; historia retoryki (od Arystotelesa do współczesności)
2. językowy obraz świata w mediach
3. historia wielkich debat medialnych
4. reguły i normy debaty publicznej oraz jej społeczne i kulturowe funkcje
5. języki totalitarne i ich wpływ na dziennikarstwo
6. wpływ przemian medialnych na kształt dyskursów publicznych (postprawda, fakenews)
7. teoria i praktyka debat oksfordzkich
8. współczesne programy publicystyczne oparte na formule debaty ("Godzina Komentatorów" Radio TOK FM, "Loża prasowa" TVN24 i in.)
9. wiedza o chwytach retorycznych
10. TedTalk jako forma przemówienia - teoria i praktyka

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu)

A.1. wykorzystywana podczas zajęć

- Arystoteles, Retoryka w: tegoż, Retoryka. Poetyka, przeł. H. Podbielski, Warszawa 1988.
- T. G. Ash, Wolne słowo. Dziesięć zasad dla połączonego świata, tłum. M. Godyń, F. Godyń, Kraków 2018.
- A. Budzyńska-Data, Retoryka debaty. Polskie wielkie debaty przedwyborcze 1995-2010, Warszawa 2015.
- K. Burke, Tradycyjne zasady retoryki, przeł. K. Biskupski, "Pamiętnik Literacki" 1977, z. 2.
- J. Donovan, Jak wygłosić mowę życia, Warszawa 2016.
- M. Głowiński, Zła mowa. Jak nie dać się propagandzie, Warszawa 2016.
- A. Kampka, Debata publiczna. Zmiany społecznych norm komunikacji, Warszawa 2014.
- V. Klemperer, LTI. Notatnik filologa, przeł. J. Zychowicz, Kraków 1983.
- M. Kochan, Pojedynek na słowa. Techniki erystyki w publicznych sporach, Kraków 2012.
- Natasza Lubik-Reczek, Debata oksfordzkie jako narzędzie wspierania edukacji, w: Uwarunkowania i mechanizmy partycypacji politycznej, pod red. M. Rachwała, Poznań 2017.
- R. Pankowski, A. Pawlicki, Z. A. Pełczyński, P. Radwan-Rohrenscheff, W teatrze debaty oksfordzkiej. Przewodnik debatancki Szkoły Liderów, Warszawa 2012.
- J. Pleszczyński, Epistemologia komunikacji medialnej. Perspektywa ewolucyjna, Lublin 2013.
- Retoryka i jej dziennikarsko-medialne zastosowania, pod red. M. Worsowicz, Łódź 2016.
- Retoryka w praktyce medialnej, red. A. Kwiatkowska, M. Szyber, Warszawa 2017.
- Rytualny chaos. Studium dyskursu publicznego, red. M. Czyżewski, S. Kowalski, A. Piotrowski, Warszawa 2010.
- A. Schopenhauer, Erystyka czyli sztuka prowadzenia sporów, przeł. B. i Ł. Konorscy, Warszawa 1983.
- S. Staszic, Przestrogi dla Polski, Wrocław 2008 (lub inne wydania).
- K. Szymanek, Sztuka argumentacji. Słownik terminologiczny, Warszawa 2004.
- J. Ziomek, Retoryka opisowa, Wrocław 1990.

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta

- A. Budzyńska-Data, J. Kwosek, Erystyka czyli sztuka prowadzenia sporów. Komentarze do Schopenhauera, Warszawa 2009.
- Gabinet luster. O kształtowaniu samowiedzy Polaków w dyskursie publicznym, red. A. Giza, Warszawa 2013.

R. Keyes, Czas post-prawdy. Nieszczerość i oszustwa w codziennym życiu, przeł. P. Tomanek, Warszawa 2017.

M. Kochan, Sztuka debaty, Gdańsk 2014.

W. Marciszewski, Sztuka dyskusowania, Warszawa 1994.

A. Szurek, Retoryka mediów elektronicznych. Wątpliwości i perspektywy, w: Retoryka klasyczna i retoryka współczesna. Pola i perspektywy badań, red. C. Mielczarski, Warszawa 2017.

M. Worsowicz, O "duchu stosowności". Teoria retoryczna a współczesna praktyka medialna, Łódź 2013.

B. Literatura uzupełniająca

F. Fernández-Armesto, Historia prawdy, przeł. J. Ruszkowski, Poznań 1999.

A. Kampka, Perswazja w języku polityki, Warszawa 2009.

G. Lakoff, Nie myśl o słoniu! Jak język kształtuje politykę, przeł. A. E. Nita i J. Wasilewski, Warszawa 2011.

Ch. Perelman, Imperium retoryki. Retoryka i argumentacja, przeł. M. Chomicz, Warszawa 2002.

Retoryka wizerunku medialnego, red. A. Budzyńska-Data, A. Kampka, K. Molek-Kozakowska, Warszawa 2016.

M. Rusinek, A. Załazińska, Retoryka codzienna. Poradnik nie tylko językowy, Warszawa 2010.

Styl, dyskurs, media, pod red. B. Bogołębskiej i M. Worsowicz, Łódź 2010.

J. Wasilewski, A.S kibiński, Prowadzeni słowami. Retoryka motywacji w komunikacji publicznej, Warszawa 2008.

<p>Kierunkowe efekty uczenia się</p> <p>K_W12 K_U08 K_K03</p>	<p>Wiedza</p> <p>K_W12 Student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma podstawową wiedzę o oddziaływaniu retoryki na media oraz o jej wpływie na kompetencje dziennikarskie; • ma wiedzę dotyczącą wpływu retoryki dziennikarskiej na kształt i przemiany debaty publicznej; • definiuje i posługuje się podstawowymi pojęciami z zakresu dziennikarstwa, medioznawstwa, retoryki, erystyki, komunikacji społecznej; • ma uporządkowaną podstawową wiedzę z zakresu specjalności publicystyczno-dziennikarskiej. <p>Umiejętności</p> <p>K_U08 Student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi samodzielnie zdobywać i pogłębiać wiedzę z zakresu dziennikarstwa oraz medioznawstwa korzystając z różnych źródeł; • posiada umiejętność merytorycznego uzasadniania formułowanych przez siebie tez i powoływania się na stanowiska innych autorów; • posiada podstawowe umiejętności w zakresie specjalności publicystyczno-dziennikarskiej. <p>Kompetencje społeczne (postawy)</p> <p>K_K03 Student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy z zakresu dziennikarstwa i rozumie potrzebę ciągłego rozwoju zawodowego.
<p>Kontakt</p> <p>monika.zolkos@ug.edu.pl</p>	